

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Spansk (forsøgsvalgfag) Læseplan

2019

Indhold

1 Om læseplanens funktion	3
---------------------------	---

2 Læseplanens opbygning	4
-------------------------	---

3 Fagets formål og identitet	5
3.1 Fagets formål	5
3.2 Fagets identitet	5
3.3 Fagets forståelse af sprog og kultur	6

4 Fagets kompetenceområder og kompetencemål	7
4.1 Mundtlig kommunikation	8
4.2 Skriftlig kommunikation	8
4.3 Kultur og samfund	9

5 Udviklingen i indholdet i undervisningen	10
5.1 Mundtlig kommunikation	10
5.2 Skriftlig kommunikation	11
5.3 Kultur og samfund	13

6 Tværgående emner og problemstillinger	14
---	----

7 Tværgående temaer	15
7.1 It og medier	15
7.2 Innovation og entreprenørskab	15

1 Om læseplanens funktion

Læseplanen beskriver grundlaget for undervisningen i faget. Læseplanen fortolker forholdet mellem skolens formål, lovens centrale bestemmelser om undervisningens tilrettelæggelse og de fagspecifikke bestemmelser i Fælles Mål.

Fagformålet beskriver, hvordan faget bidrager til at opfylde folkeskolens formål, og angiver den overordnede retning for tilrettelæggelsen af undervisning i faget. Fagformålet og de underliggende kompetencemål samt færdigheds- og vidensområder er således den overordnede ramme for lærerens overvejelser om tilrettelæggelse af undervisningen, herunder overvejelser vedrørende valg af undervisningens indhold. Læseplanen udfolder de bindende kompetencemål samt færdigheds- og vidensområderne i Fælles Mål, hvor det faglige indhold konkretiseres.

Læseplanen uddyber kompetencemålene og beskriver det indhold og den progression, der skal knytte sig til kompetencemålene med henblik på at give en ramme for lærernes valg af indhold. Læseplanen beskriver de bindende færdigheds- og vidensområder, der ligger under fagets kompetencemål på de enkelte trinforløb. Færdigheds- og vidensområderne angiver i overskriftsform afgørende faglige elementer i arbejdet henimod at indfri kompetencemålene som udgangspunkt for bestræbelsen på at opfylde fagformålet, og skal danne udgangspunkt for tilrettelæggelsen af undervisningen.

2 Læseplanens opbygning

Læseplanen for spansk som treårigt forsøgsvalgfag er opbygget på følgende måde:

Kapitel 3 beskriver fagets formål og identitet samt hvordan faget relaterer sig til folkeskolens formål.

Kapitel 4 beskriver fagets kompetenceområder og tilhørende kompetencemål. Kapitlet beskriver kompetenceområdernes indbyrdes sammenhæng.

Kapitel 5 beskriver færdigheds- og vidensområderne for forløbet. Beskrivelserne tager udgangspunkt i det kompetencemål, der er for valgfaget.

Kapitel 6 beskriver fagets rolle i tværgående emner og problemstillinger.

Kapitel 7 beskriver, hvordan faget kan bidrage til arbejdet med folkeskolens tværgående temaer, dog undtaget sproglig udvikling.

3 Fagets formål og identitet

Fagets formål

Eleverne skal i faget spansk udvikle kompetencer til at kommunikere på spansk både mundtligt og skriftligt, så de kan anvende spansk nationalt og globalt i deres aktuelle og fremtidige liv. Eleverne skal samtidig udvikle deres sproglige bevidsthed om spansk sprog og om fremmedsprogsindlæring samt styrke deres kulturelle og interkulturelle forståelse gennem kulturmøder.

Stk. 2. Gennem oplevelse, fordybelse og aktiv medvirken skal elevernes lyst til at bruge sproget personligt og i samspil med andre fremmes. Eleverne skal herved få tillid til egne evner og lyst til at beskæftige sig med spansk sprog og kulturer til fremme af deres videre udvikling.

Stk. 3. Faget spansk skal give eleverne grundlæggende viden om kultur- og samfundsforhold i spansktalende lande og derved styrke deres internationale og interkulturelle forståelse.

3.1 Fagets formål

Det overordnede formål med faget spansk er, at eleverne skal lære at kommunikere på spansk samt udvikle deres interkulturelle forståelse. Undervisningen arbejder med at bygge bro mellem mennesker og fællesskaber med respekt for mangfoldighed og forskellighed. Sprogfaget spansk åbner op for nye og større horisonter i en globaliseret, multikulturel verden og har på denne måde en almindennende funktion.

Undervisningen skal give eleverne lyst til og mod på at bruge sproget i forskellige situationer, og den skal tilrettelægges, så eleverne gennem aktiv deltagelse opnår tillid til egne sproglige evner.

Fagets formål bidrager til folkeskolens overordnede formål ved at arbejde med og give eleverne forståelse for egne og andres kulturer. Igennem dette arbejde fremmes elevernes alsidige udvikling, ligesom deres omverdensforståelse nuanceres, og på denne måde er faget med til at kvalificere elevernes deltagelse og medansvar i et demokratisk samfund. Faget bidrager desuden med at forberede eleverne til videre uddannelse.

3.2 Fagets identitet

Spansk er et humanistisk fag, der har fokus på sprog og kulturer gennem arbejdet med forskellige typer tekster med et alsidigt indhold. Selve sproget er omdrejningspunktet i faget. Sprog anvendes til kommunikation; produktivt både mundtligt og skriftligt til at kommunikere med nogen om noget og receptivt, når eleverne læser eller lytter til tekster på spansk. Det særlige for sprogfagene er, at der igennem mødet med et nyt sprog åbnes op for, at eleverne gør sig nye erfaringer, tilegner sig ny viden og opnår nye perspektiver

og dermed kvalificerer deres forståelse af sprog og verden. Faget har fokus på ét bestemt fremmedsprog, men det er ofte relevant at inddrage andre sprog, kulturer og tekster for derigennem at få en dybere forståelse.

Fagets læringsforståelse er, at man lærer ved at konstruere ny viden og udvikle nye færdigheder i de rammer, undervisningen giver, hvilket betyder, at eleverne skal være aktive og møde variation i undervisningen. Valg af metoder og arbejdsformer rettes ind efter elevgruppen, undervisningens indhold og mål. Alle elever ved og kan noget om sprog, kultur og tekster i forvejen, når de starter på et nyt sprogfag, og denne viden fra modersmål, andetsprog, medier, fortællinger og personlige erfaringer kan bringes i spil ved, at eleverne gætter sig til færdigheder og leger med og udforsker faget. På denne måde kan de efterhånden udvikle mere komplekse færdigheder og indsigter.

Faget spansk åbner op for en stor del af verden, som ligger forholdsvis langt fra Danmark både sprogligt, historisk og kulturelt. Ikke desto mindre har spansk og dansk (samt engelsk, tysk og fransk) en vis fællesmængde, når det gælder ordforråd, hvilket det er vigtigt at pointere, fordi eleverne dermed opfordres til at have tiltro til egne evner og udvikle lyst til at bruge sproget. Sprogenes beslægtethed gør det muligt at gætte sig til betydningen af nogle ord og udtryk, hvilket hurtigt åbner op for aktiv brug af sproget gennem leg, opgaver og kreativ udforskning.

3.3 Fagets forståelse af sprog og kultur

Faget bygger på et kommunikativt funktionelt sprogsyn. Det er kommunikativt, idet sprog er et redskab for både mundtlig og skriftlig kommunikation, og det er funktionelt, fordi sprog altid har en funktion i mellemmenneskelige relationer. Faget arbejder derfor med sprog i forskellige situationer, med forskellige emner og forskellige personer, hvor eleverne lærer at vælge de sproglige former, der kan anvendes i forskellige kommunikationskontekster. Igennem denne aktive brug af det spanske sprog lærer eleverne at gøre sig forståelige både mundtligt og skriftligt.

Faget bygger på et dynamisk kultursyn, hvilket betyder, at kulturer betragtes som noget, der udvikles og ændres hele tiden gennem menneskers forhandling og fortolkning. Kulturer opstår i mødet mellem mennesker, og kulturer er dermed ikke noget, man har, men noget, man gør. I sådanne møder bliver kulturer fortolket og genfortolket af både grupper og enkeltpersoner. En person er medlem af mange forskellige kulturelle fællesskaber, fx i familien, i skolen, blandt venner, i sportsklubben osv. Her er tale om kulturelle fællesskaber, der ofte går på tværs af nationale grænser, og derfor er det ikke hensigtsmæssigt at tale om én fælles spansksproget kultur. Interkulturel forståelse betyder i denne sammenhæng, at eleverne kan indgå i mødet med andre med åbenhed og nysgerrighed og derigennem opnå en hensigtsmæssig kommunikation.

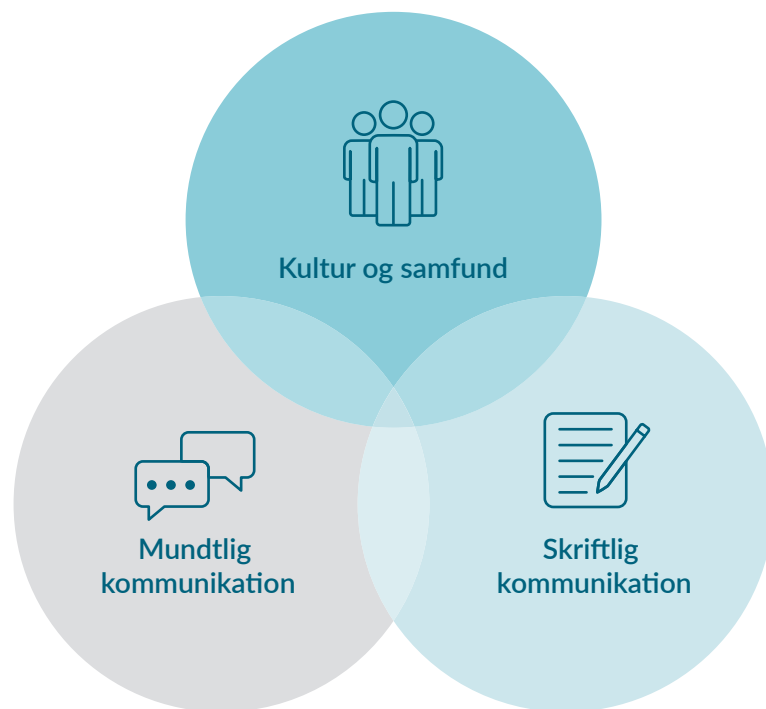
Igennem arbejdet med kommunikation i forskellige kulturelle kontekster udvikler eleverne deres sprog til at være stadigt mere forståeligt og sammenhængende.

4 Fagets kompetenceområder og kompetencemål

Fremmedsprogsundervisningen skal udvikle elevernes kommunikationsfærdighed på målsproget samt udvikle deres interkulturelle forståelse, så de kan kommunikere hensigtsmæssigt med mennesker fra andre kulturelle grupper.

Sprog er mundtlig og skriftlig kommunikation, og kommunikation foregår altid i en kulturel og samfundsmæssig kontekst. På denne baggrund har faget tre sammenhængende kompetenceområder, der interagerer med hinanden og påvirker hinanden i et tæt samspil:

Figur 1: De tre kompetenceområder for spansk

De tre kompetenceområder udgør en faglig sammenhæng og er indbyrdes afhængige i forhold til at fremme elevens alsidige udvikling, både fagligt, personligt, kulturelt og socialt. Undervisningen kan med fordel integrere de tre områder, men der kan også arbejdes mere intensivt med fokus på et af områderne.

4.1 Mundtlig kommunikation

Mundtlig kommunikation har fokus på, at eleven skal kunne forstå og producere mundtligt sprog i forskellige sammenhænge. Udvikling af ordforrådet er centralt, da det er med til at stilladsere kommunikationen og muliggøre en aktiv anvendelse af sproget. Kompetenceområdet har derudover fokus på, at eleverne indgår i fællesskaber ved at kunne kommunikere med forskellige mennesker i forskellige situationer om forskellige emner.

Kompetenceområdet har ét kompetencemål:

Eleven kan kommunikere mundtligt på spansk i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Kompetencemålet sætter fokus på det mundtlige sprog, som eleverne både skal kunne forstå og producere. Der er også fokus på, at eleverne gennem kommunikation indgår i fællesskaber med andre mennesker, og at de kan kommunikere med forskellige mennesker i forskellige situationer om forskellige emner. Gennem denne interaktion får de også fokus på de forskellige måder, andre mennesker kommunikerer på.

Kompetencemålet om mundtlig kommunikation rummer en progression, således at eleverne i begyndelsen udvikler kompetencer til at kunne deltage i korte, enkle interaktioner på spansk samt at kunne udføre de mest almindelige talehandlinger inden for nære emner. Med nære emner menes, at elever kan lytte og tale om konkrete og kendte ting fra deres hverdag, og at de lytter og taler i en kommunikativ situation, som er kendt og forudsigelig. Efter 9. klasse kan eleverne deltage i lidt længere samtaler, herunder også selvstændigt præsentere et afgrænset emneområde. Sproget er mere komplekst både i forhold til talehandlinger, ordforråd og sætningsstrukturer. Emnerne er stadig kendte, men indholdet udvider sig som ringe i vandet fra eleven selv hen imod en større verden.

I undervisningen leges der med sprog og tekster, så eleverne opbygger sproglig selvtillid og tør bruge spansk. Fejl er ikke et problem, men et udtryk for, at eleven i et samspil med de andre elever er i gang med at lære. Eleverne gives mulighed for at lære spansk på baggrund af deres første sprog og andre sprog, som de kender. En voksende sproglig indsigt vil give eleverne et mere sammenhængende og forståeligt sprog i mange forskellige kommunikationskontekster.

4.2 Skriftlig kommunikation

Skriftlig kommunikation har fokus på, at eleven skal kunne forstå og producere skriftligt sprog i forskellige sammenhænge, og gradvis arbejdes der hen imod øget sproglig kompleksitet. Eleven skal kunne læse og skrive forskellige typer tekster og skal desuden opbygge strategier til udvikling af skriftsproget. Gennem arbejdet med skriftlig kommunikation får eleverne indsigt i sprog, sprogbrug og sproglæring i aktiviteter som at formulere tekster i forskellige kontekster, fx skrive en sms til en kammerat eller skrive en invitation til en familiefest.

Arbejdet med skriftsprog understøtter arbejdet med det mundtlige sprog og omvendt. I flere sammenhænge er der overlap mellem mundtligt og skriftligt sprog, ligesom der findes hybridformer som fx sms, vlogs og multimodale tekster. Ligesom for mundtlig kommunikation har kompetenceområdet skriftlig kommunikation fokus på, at eleverne er sprogligt aktive og indgår i skriftlig interaktion med andre mennesker.

Kompetenceområdet har ét kompetencemål:

Eleven kan kommunikere skriftligt på spansk i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Dette kompetencemål sætter fokus på det skriftlige sprog, som eleverne både skal kunne forstå og producere. Også på skrift skal eleverne have mulighed for at udvikle deres egen måde at kommunikere på, ligesom de skal have indsigt i andres måder at anvende skriftsproget på.

Kompetencemålet om skriftlig kommunikation rummer en progression, således at eleverne starter med at læse enkle udsagn og tekster om nære emner samt skrive enkle ord og udtryk for senere at arbejde med et varieret udvalg af enkle teksttyper på spansk både til forståelse og produktion. Med nære emner menes der, at eleverne kan læse og skrive om konkrete hverdagsemner i forskellige kommunikative situationer. Også skriftligt skal eleverne være aktive som sprogbrugere og have mod til at læse og skrive.

Efter 9. klasse kan eleverne både læse og skrive lidt længere tekster i forskellige genrer. Elevernes sproglige aktivitet centrerer sig om hverdagsemner, der tager afsæt i elevernes interesseområder, mens indholdet og genrebrugen langsomt bliver mere kompleks og varieret. Eleverne skal kunne forstå og anvende et enkelt ordforråd med transparente ord, gættestrategier samt enkle sætningsstrukturer, og de skal kunne konstruere en simpel tekststruktur. Det er vigtigt, at skriftlighed opleves og forstås som kommunikation, og at eleverne opbygger og bevarer glæden ved og modet til at både læse og skrive på spansk.

4.3 Kultur og samfund

Kultur og samfund danner den overordnede ramme, som al sprog anvendes i. Her er der fokus på, at eleverne skal kunne bruge sproget i forskellige sammenhænge med forskellige formål, alt efter kommunikationssituation. Formålet indbefatter også både analog og digital adgang til den store del af verden, der benytter spansk.

Eleverne skal udvikle forståelse for og gøre sig erfaringer med, hvad kultur og samfund er, og hvordan kulturelle og samfundsmæssige praksisser kan genkendes og forstås. Der arbejdes med at få faktuel, kulturel viden om kulturelle grupper indenfor og på tværs af nationer, så eleverne kan sammenligne egen kultur med de spansksprogede kulturer. Men eleverne skal også forstå, at kultur og samfund er mere end viden, og at der også er tale om følelser og holdninger, der munder ud i konkrete handlinger i mødet med andre. Eleverne skal opnå kompetence i både at forstå og handle hensigtsmæssigt og selvstændigt som deltagere i forskellige kulturelle fællesskaber og i kulturmøder både mundtligt og skriftligt.

Kompetenceområdet har ét kompetencemål:

Eleven kan indgå i et spansktalende fællesskab med forståelse for kultur og samfund.

Kompetencemålet rummer en progression, således at eleverne starter med at udvikle forståelse for, at der både er ligheder og forskelle på børns hverdagsliv alt efter deres samfundsmæssige og kulturelle kontekst. Denne forståelse er vigtig, så stereotype opfat- telser undgås eller udfordres. Eleverne arbejder med kendte emner fra deres egen hverdag, så de på denne baggrund har et godt grundlag for at kunne sammenligne deres egen livssituation med andre børn i andre kulturer.

Efter 9. klasse skal eleverne have opnået kompetence til at møde tekster og mennesker på en hensigtsmæssig måde, dvs. de skal blive i stand til at begå sig i kulturmøder i hverdags- situationer. Eleverne skal anvende deres viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i spansktalende områder samt anvende deres viden om kommunikation i forskellige kontekster. Der er fokus på aktiviteter, hvor eleverne arbejder med forskellige analoge og digitale tekster, som er med til at udvikle deres møde og deres interaktion med andre mennesker og også deres kritiske bevidsthed. Igennem dette møde udvikler eleverne nye forståelser både af sig selv og andre.

5 Udviklingen i indholdet i undervisningen

I det følgende præsenteres de færdigheds- og vidensområder som udgør det indhold, der leder frem mod kompetencemålene i hvert kompetenceområde.

5.1 Mundtlig kommunikation

Kompetencemålet for mundtlig kommunikation er:

Eleven kan kommunikere mundtligt på spansk i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Eleverne starter med at kommunikere på spansk gennem enkle sætninger og udtryk, hvor de i fx dialoger både fortæller om og lytter til andres forestilling af emner relateret til deres eget liv og deres hverdag (nære emner). I løbet af forløbet bliver sproget gradvist mere sammenhængende, og kommunikationen placeres i forskellige kommunikationssituationer med udgangspunkt i hverdagsemner, der både tager afsæt i elevernes livsperspektiv og åbner for emner af mere generel art.

Dette kompetenceområde omfatter fire færdigheds- og vidensområder:

- Lytning
- Samtale
- Præsentation
- Sprogligt fokus.

Lytning

At kunne forstå det, som man hører, er centralt for at kunne interagere mundtligt med andre på spansk. Lytning er en kompleks proces, hvor der kan tages afsæt i elevernes forforståelse og baggrundsviden fra andre sprog, herunder dansk, engelsk, fransk/tysk og eventuelle andre sprog. Fra begyndelsen kan eleverne fx arbejde med forståelse af spanske ord og lyde samt faste vendinger i situationer, hvor sprog og handling knyttes sammen gennem kropssprog, gestik og mimik. Gradvist kan eleverne lytte sig frem til at forstå hovedindholdet i fx tekster, film, billeder og medier, der omhandler emner fra hverdagen, samt gætte på indhold i genkendelige situationer ved fx at finde og forstå nøgleord. Lyttefærdigheden trænes ved at bruge spansk som klasserumssprog i så stor udstrækning som mulig og ved at anvende autentiske sange, videoer og film. Eleverne udvikler i forløbet deres lytteforståelse, så de også kan lytte efter detaljer i situationer, der handler om hverdagsemner. Det kan fx være ved at lytte strategisk, lytte flere gange og lytte efter særligt udvalgte detaljer, fx personbeskrivelser eller omstændigheder ved en handling eller situationer. Ved afslutningen af forløbet vil eleverne kunne lytte til og forstå meninger og budskaber inden for nære emner.

Samtale

Undervisningen tilrettelægges, så eleverne bliver i stand til at samtale med andre på spansk. I begyndelsen fokuseres der på enkle ord, og vendinger og de mest almindelige talehandlinger inden for nære emner, fx familie, venner, skole og fritid. Sprog og handling kan kædes sammen, og mimik og gestik kan understøtte det sproglige udtryk. Der kan gradvist udvikles et sprog i klassen med faste vendinger, fx relateret til at hilse eller bede om noget. Eleverne kan arbejde med spørge- og svarteknikker, herunder de vigtigste spørgeord.

Videre i forløbet arbejdes der med elevernes evne til at føre korte samtaler om konkrete hverdagsemner. Eleverne kan her beskæftige sig med strategier til at holde en samtale i gang, fx i form af omskrivning ved manglende ordforråd og ved brug af gambitter.

Senere i forløbet arbejder eleverne med at udtrykke meninger om hverdagsemner, hvor de kan blive fortrolige med at anvende de tillærte strategier til at holde en kort samtale i gang og til at kunne formulere deres synspunkter. Det er vigtigt, at der i undervisningen er en opmærksomhed på at bevare elevernes mod på at bruge sproget. Eleverne kan arbejde med at udvikle spontan lytte- og talefærdighed, bl.a. ved at kommunikere med andre elever, fx parvis eller i gruppe. Her kan de bruge tilegnede, situationsbundne udtryk, fx til at hilse på en person ved det første møde, eller når man skal bede om at få noget gentaget. Ved slutningen af forløbet kan eleverne udtrykke meninger om hverdagsemner samt anvende kommunikationsstrategier, så samtalen lykkes.

Præsentation

Undervisningen omfatter arbejde med tilegnelse af ord, faste udtryk og korte sætninger, som eleverne kan bruge til i et enkelt sprog at fortælle om sig selv, deres nærmeste familie og senere i forløbet deres hverdag i og uden for skolen. Der lægges et stigende fokus på elevernes præsentationsevne og tilhørende ordforråd, så eleverne bliver i stand til at strukturere deres præsentation og finde de relevante ord, der kræves for i et kort og et enkelt sprog at kunne præsentere et emne fra elevens hverdag. Under arbejdet med at forberede præsentationer kan læreren støtte eleverne i hensigtsmæssig brug af ordbog og tale- og fremlæggelsesfærdigheder. Der arbejdes frem mod, at eleverne ved slutningen af forløbet kan fremlægge et forberedt emne omhandlende nære emner ved brug af forskellige præsentationsstrategier, afhængig af hvilken situation og hvilket indhold der skal formidles.

Sprogligt fokus

Undervisningen omfatter arbejde med at udvikle elevernes udtale, ordforråd og sætningsopbygning, så de kan gøre sig forståelige på spansk. Der arbejdes løbende med ordforråd på forskellige måder, bl.a. kan der trækkes på andre sprog, som eleverne har kendskab til, og på fx transparente ord, vendinger og enkle udtryk. Eleverne bevidstgøres om ordforrådsfamilier og -tilegnelse. Endvidere arbejdes der med opbygning af sætninger, først simple enkeltsætninger, senere formuleringer, som både indeholder hel- og ledsætninger. Ved slutningen af forløbet har eleverne viden om sætningsopbygning og kan formulere sig sammenhængende i et enkelt og forståeligt mundtligt spansk.

5.2 Skriftlig kommunikation

Kompetencemålet for skriftlig kommunikation er:

Eleven kan kommunikere skriftligt på spansk i et forståeligt og sammenhængende sprog.

Eleverne kan fra starten arbejde med skriftlig kommunikation ved at læse og forstå hovedindhold og senere detaljer i forskellige typer af enkle tekster, ved at skrive ord, sætninger og senere tekster om først nære emner og senere hverdagsemner samt ved at navigere i forskellige digitale værktøjer og egnede hjemmesider.

Dette kompetenceområde omfatter fire færdigheds- og vidensområder:

- Læsning
- Skrivning
- Tekster og medier
- Sprogligt fokus.

Læsning

Undervisningen tilrettelægges, så der fra begyndelsen arbejdes med at læse og forstå hovedindholdet af enkle udsagn og tekster om nære, genkendelige emner. Der kan tages udgangspunkt i elevernes forforståelse ved hjælp af fx billeder, lyd og film og ved brug af ord og udtryk, der går igen på spansk, dansk, engelsk og andre sprog, som eleverne har kendskab til.

Derudover sættes der fokus på den indholdsmæssige kontekst, som enkle tekster om familie, venner, fritid, skole og samfund er forankret i, således at eleverne nemmere forstår hovedindholdet. Der arbejdes med læsestrategier, så eleverne lærer at læse efter væsentlige detaljer i forskellige typer af skrevet tekst om nære emner. Eleverne præsenteres for og beskæftiger sig med læsning af et varieret udvalg af teksttyper på spansk, fx små historier, digte, sange, e-mail og nyhedsstof. Ved slutningen af forløbet kan eleverne læse og forstå forskellige typer af enkle tekster.

Skrivning

Allerede fra starten af forløbet motiveres eleverne til at skrive. Der vil være enkle ord og udtryk, som evt. konstrueres ved hjælp af transparente eller letgenkendelige ord. Senere arbejder eleverne med at skrive enkle sætninger om nære emner, og i denne proces kan de anvende hjælpemidler, eksempelvis ordbøger. Der arbejdes med, at eleverne kan konstruere korte tekster med fx udgangspunkt i spansksprogede modeltekster om hverdagen i og uden for skolen. Eleverne medtænker i deres produktion deres modtager og karakteristika for den valgte teksttype og situation. Ved slutningen af forløbet kan eleverne formulere sig i et enkelt skriftligt sprog tilpasset den enkelte situation.

Tekst og medier

Undervisningen tilrettelægges, så eleverne lærer at anvende og inddrage digitale værktøjer, der kan hjælpe dem, når de skal forstå og producere tekster, herunder fx ordbøger, grammatikoversigter og stave- og grammatikkontrol. Fokus vil være på, at eleverne med støtte fra læreren bliver i stand til at bruge digitale medier til enkel informationssøgning og til at kommunikere på spansk. Eleverne kan henvises til relevante links og introduceres til læsning af udvalgte spansksprogede hjemmesider ud fra søgeord og enkle forståelses-spørgsmål. Ved slutningen af forløbet kan eleverne navigere og finde enkle informationer på nettet på spansk, og de kan udføre enkel kommunikation på spansk inden for forskellige digitale medier og genrer, fx blog, e-mail eller chat.

Sprogligt fokus

Undervisningen fokuserer på, at eleverne gengiver spanske bogstaver og tegn både med afsæt i de sprog, som de kender i forvejen, og i de bogstaver og tegn, der er særlige for spansk. Herefter kan der arbejdes med stavning af enkle ord og udtryk. For at eleverne bliver i stand til at udtrykke sig om nære emner, kan der arbejdes med de hyppigst anvendte verber i infinitiv og præsens, og der kan bygges videre på elevernes ordklassekendskab fra dansk og anden fremmedsprogundervisning med henblik på glosesøgning og konstruktion af både enkle sætninger og senere mere sammenhængende tekst. Eleverne introduceres til verbale former, således at de kan udtrykke sig i både fortid (fx førnutid), nutid og fremtid. Ud over arbejdet med verberne kan undervisningen fokusere på

ordklasser og sætningsopbygning samt sætningsforbindere. De mest almindelige latinske betegnelser og forkortelser kan introduceres for at lette elevernes arbejde med ordsøgning. Ved slutningen af forløbet har eleven viden om anvendelse af centrale sprogbrugsregler.

5.3 Kultur og samfund

Kompetencemålet for kultur og samfund er:

Eleven kan indgå i et spansktalende fællesskab med forståelse for kultur og samfund.

Eleverne skal tilegne sig viden om livet, samfundet og kommunikationsnormer i de spansktalende områder i verden, således at de kan begå sig i kulturmøder på spansk.

Dette kompetenceområde omfatter to færdigheds- og vidensområder:

- Kulturforståelse
- Spansk som adgang til verden.

Kulturforståelse

Eleverne undervises i viden om faktuelle forhold i spansksprogede lande og områder i verden. Derved får de indsigt i hverdagsliv i spansktalende dele af verden med det formål at kunne sammenligne deres eget hverdagsliv med jævnaldrendes hverdagsliv i disse dele af verden. Der kan arbejdes med enkle personlige historier eller beretninger om jævnaldrende, som giver indsigt i fx familieliv, skolegang og fritid. Der kan også arbejdes med centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i spansksprogede lande og områder, herunder fx betydningen af spansk som verdenssprog.

Der arbejdes frem mod, at eleverne ved slutningen af forløbet har indsigt og viden til at kunne beskrive kulturer og levevis i spansksprogede lande og områder.

Spansk som adgang til verden

For at eleverne bliver i stand til at begå sig på spansk i kulturmøder, arbejdes der med at anvende hilsner, enkle kulturbundne udtryk og høflighedsformer. Derudover kan eleverne tilegne sig viden om kulturelle kommunikationsformer, herunder tiltaleformer med det formål at kunne begå sig i kulturmøder i hverdagssituationer som fx restaurantbesøg, billetkøb mv. I undervisningen arbejdes der med, at eleverne får viden om kommunikationsnormer, herunder hvordan man opfører sig respektfuldt i mødet med andre mennesker på tværs af alder, køn og kulturer. Kommunikation på spansk kan være med andre sprogbrugere i form af spansktalende eller andre, der lærer spansk.

6 Tværgående emner og problemstillinger

Folkeskolens forskellige fremmedsprogfag har centrale fællestræk og kan med fordel samarbejde og interagere med hinanden i en *sproglig/kulturel tværfaglighed*.

I den sproglige tværfaglighed kan der arbejdes med fx metasproglige forklaringer og sproglig opmærksomhed på både fællestræk og forskelligheder i sprogs opbygning og ords betydning, som er på spil i alle sprogfag, herunder også faget dansk. Spansk, dansk og engelsk har en stor fællesmængde, når det gælder ordforråd. Sprogens beslægtethed gør det muligt at gætte sig til betydningen af nogle ord og udtryk, hvilket hurtigt åbner op for aktiv brug af sproget gennem leg, opgaver og kreativ udforskning.

I den kulturelle tværfaglighed kan der tages afsæt i både indholdsområder som fx samfundsforhold, kulturelle produkter som fx musik og medier og internationalt samarbejde. Der kan tages afsæt i elevgruppens viden om centrale kulturelle, sociale og historiske forhold i spansktalende dele af verden og andre sproglige områder, og der kan være fokus på elevernes viden om kommunikation i forskellige kontekster. Der kan arbejdes med aktiviteter, som er med til at udvikle elevernes møde og interaktion med andre mennesker inden for såvel som uden for skolens rammer.

Faget spansk kan desuden indgå i en *ekstern tværfaglighed* med alle de andre fag i skolerækken, herunder fag fra det praktisk-musiske område, det humanistiske område eller fra det naturvidenskabelige område. Emner og indhold af kulturel, samfundsmæssig, international og global art kan fx danne grundlag for et samarbejde med andre fag som fx håndværk og design, madkundskab, billedkunst, musik, historie, geografi, biologi og teknologi.

Fagets kulturelle og samfundsmæssige side kan bidrage til elevernes spansklæring i tværfaglige forløb, fx med biologi i et udeskoleforløb. Den sproglige side kan bidrage ved, at elever kan lytte og læse til relevante tekster på spansk i et samarbejde med andre fag. Eleverne kan også producere og fremlægge på spansk i det omfang, det er muligt, og i sammenhænge, hvor det giver mening.

7 Tværgående temaer

Alle fag skal have fokus på de tre tværgående temaer: sproglig udvikling, it og medier samt innovation og entreprenørskab. Sproglig udvikling indgår som en integreret del af sprogundervisningen og er derfor ikke beskrevet særskilt.

7.1 It og medier

Hensigtsmæssig anvendelse af it og medier kan bidrage til at fremme elevernes motivation, kan understøtte elevers læringsprocesser og muliggøre samarbejde om fælles projekter og personlig kontakt med andre, der taler spansk. Brugen af it og medier i spanskundervisningen kan åbne skolen for verden og lukke verden ind i skolen. Ud fra lærerens fag- og it-didaktiske overvejelser – og med afsæt i undervisningens formål – kan læreren udvælge de relevante digitale værktøjer, der understøtter elevers læringsprocesser bedst. I fremmedsprogundervisningen skal it og medier ses som et blandt flere værktøjer til at understøtte elevens sprogtilegnelse. Derudover lærer eleverne også sprog i en digital verden. Der kan derfor arbejdes med, at de lærer at udvælge og bruge de digitale ressourcer, de har til rådighed for at kommunikere effektivt både mundtligt og skriftligt, receptivt og produktivt.

It er dels et læremiddel, som kan støtte læringen af de faglige kompetencemål, men det er også en fælles opgave i skolen at hjælpe eleverne til at udvikle it-kompetencer generelt.

It- og mediekompetencer kan udskilles i fire elevpositioner, som i praksis vil have store overlap og sammenfald:

- Eleven som kritisk undersøger
- Eleven som analyserende modtager
- Eleven som ansvarlig deltager
- Eleven som målrettet og kreativ producent.

Eleverne kan arbejde med at overføre de kompetencer, de har arbejdet med i andre fag, til spansk. I spanskundervisningen kan eleverne fx bruge it og medier både receptivt og produktivt på forskellige niveauer og med støtte. Eleverne vil her have brug for en støtte for at finde, sortere og udvælge information på en autentisk spanskproget hjemmeside. Når eleverne udtrykker deres mening om fx en kortfilm, vil det i spanskundervisningens sammenhæng kunne betragtes som en analyse og vurdering af produktionen, som dog vil være mindre dybdegående end i engelsk- eller danskfaget.

7.2 Innovation og entreprenørskab

Innovation og entreprenørskab indeholder fire dimensioner:

- Handlingsdimensionen
- Kreativitetsdimensionen
- Omverdensforståelsesdimensionen
- Personlig indstilling.

Disse fire dimensioner er alle tydeligt til stede i spanskundervisningen.

Det er i sig selv en meget kreativ og innovativ proces at lære et nyt sprog. At danne hypoteser om og turde afprøve det nye sprog i kommunikation er en forudsætning for at udvikle sproget. Men da der netop er tale om et sprog, man er i gang med at lære og dermed ikke behersker, er det forbundet med usikkerhed at turde kaste sig ud i at anvende sproget i forskellige kommunikationssituationer.

Intersproget, dvs. et mellemsprog mellem elevernes eksisterende sproglige ressourcer og målsproget, er et sprog på vej, et sprog, der er under konstant udvikling, et sprog, der af naturlige årsager netop ikke kan være korrekt. Det kræver mod at anvende et sprog, man ikke har 'styr på', og derfor er det vigtigt at skabe en klasserumskultur ud fra deisen om, at afvigelser er ganske naturlige, det kan ikke være anderledes, da man netop er i gang med at lære et nyt sprog.

Det vigtigste i en kommunikativ sprogundervisning er at være en aktiv sprogbruger, som indgår i et samarbejde med andre mennesker. At eksperimentere og lege med nye sproglige udtryk, at tænke i nye baner og andre kulturelle kontekster, at teste og afprøve, og at revidere sit spanskprog på baggrund af en given feedback – dette er om noget innovativt. At være en aktiv del af en sådan innovativ proces udvikler og danner eleven.

Spansk (forsøgsvalgfag) - Læseplan

2019

2.udgave

Design: BGRAPHIC

Denne publikation kan ikke bestilles.
Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.emu.dk

Børne- og Undervisningsministeriet
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

